

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 1134/2021
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужилаца АА, малолетне ББ, чији је законски заступник отац ВВ, ГГ и ВВ, сви из ..., чији је пуномоћник Владимир Милић адвокат из ..., против туженог „Агрорума“ ДОО из Руме, чији су пуномоћници Младен Грбић и Милена Јефтић адвокати из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1731/20 од 20.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1731/20 од 20.10.2020. године, става петог изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1731/20 од 20.10.2020. године, става првог, другог и шестог изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П 259/14 од 21.01.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца АА из ... и обавезан тужени да исплати тужиоцу нематеријалну штету за претрпљене физичке болове у износу од 100.000,00 динара, за претрпљени страх у износу од 80.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности у износу од 240.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености у износу од 160.000,00 динара са законском затезном каматом на наведене износе почев од 21.01.2020. године до исплате. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца ВВ из ... и обавезан тужени да му исплати нематеријалну штету за душевне болове због нарочито тешког инвалидитета блиског сродника у износу од 160.000,00 динара са законском затезном каматом од 21.01.2020. године до исплате. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље ГГ из ... и обавезан тужени да јој исплати нематеријалну штету за душевне болове због нарочито тешког инвалидитета блиског сродника у износу од 160.000,00 динара са законском затезном каматом од 21.01.2020. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је део тужбеног захтева којим је тужилац АА из ... тражио да се обавезе тужени на

исплату накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове у износу од још 1.100.000,00 динара, за претрпљени страх у износу од још 1.120.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности у износу од још 3.760.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености у износу од још 4.840.000,00 динара са законском затезном каматом на наведене новчане износе. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац АА из ... тражио да се тужени обавезе на исплату новчане ренте због трајно повећаних потреба и немогућности даљег развијања и напредовања у месечном износу од 53.000,00 динара са траженом затезном каматом, као и захтев за исплату штете због измакле користи и издатака везаних за обављање радњи у циљу задовољавања основних животних потреба, у новчаним износима наведеним у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума па до исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је део тужбеног захтева којим је тужилац ВВ из ... тражио да се обавезе тужени на исплату накнаде нематеријалне штете за душевне болове због нарочито тешког инвалидитета блиског сродника у износу од још 840.000,00 динара са затезном каматом на овај новчани износ. Ставом седмим изреке, одбијен је део тужбеног захтева којим је тужила ГГ из ... тражила да се тужени обавезе на исплату накнаде нематеријалне штете за душевне болове због нарочито тешког инвалидитета блиског сродника у износу од још 840.000,00 динара са законском затезном каматом на овај новчани износ. Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила малолетна ББ из ... тражила да се обавезе тужени на исплату накнаде нематеријалне штете за душевне болове због нарочито тешког инвалидитета блиског сродника у износу од 1.200.000,00 динара са законском затезном каматом од 24.10.2019. године до исплате. Ставом деветим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцима АА, ВВ и ГГ износ од 915.105,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом десетим изреке, одбијен је захтев туженог за тражене трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1731/20 од 20.10.2020. године, ставом првим изреке, жалба тужилаца је делимично усвојена и пресуда Основног суда у Сремској Митровици П 259/14 од 21.01.2020. године преиначена у побијаном одбијајућем делу одлуке о накнади нематеријалне штете тужиоцима АА, ВВ ГГ (ставови четврти, шести и седми изреке) и у одлуци о накнади трошкова поступка тужиоцима ВВ и ГГ, тако што је тужени обавезан да им на име накнаде нематеријалне штете, поред износа досуђених првостепеном пресудом, исплати и следеће износе: тужиоцу АА за претрпљене физичке болове још 600.000,00 динара, за претрпљени страх још 480.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности још 1.510.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености још 890.000,00 динара са законском затезном каматом на ове износе од 21.01.2020. године до исплате, а тужиоцима ВВ и ГГ за душевне болове због нарочито тешког инвалидитета блиског сродника још по 540.000,00 динара са законском затезном каматом од 21.01.2020. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка тако што је тужени обавезан да на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати тужиоцима ВВ и ГГ износ од 329.600,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности. Ставом трећим изреке, укинута је првостепена пресуда у побијаном одбијајућем делу одлуке о исплати новчане ренте због трајно повећаних потреба и немогућности даљег развијања и напредовања, измакле користи и издатака везаних за обављање радњи у циљу задовољавања основних животних потреба (став пети изреке) и у непреиначеном усвајајућем делу одлуке о трошковима поступка, и предмет у укинутим делу враћен првостепеном суду

на поновно суђење. Ставом четвртим изреке, одбијена је жалба тужилаца и првостепена пресуда потврђена у преосталом побијаном одбијајућем непреиначеном делу одлуке о накнади нематеријалне штете тужилаца АА, ВВ и ГГ (ставови четврти, шести и седми изреке) и у побијаном одбијајућем делу одлуке о накнади нематеријалне штете тужиљи малолетној ББ (став осми изреке). Ставом петим изреке, одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у побијаном усвајајућем делу (ставови први, други и трећи изреке). Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова жалбеног поступка исплати тужиоцима ВВ и ГГ износ од 98.200,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Тужени је против правноснажне пресуде донете у другом степену - дела којим је одбијена његова жалба и дела којим је делимично усвојена жалба тужилаца, благовремено изјавио ревизију из разлога предвиђених чланом 407. став 1. тачке 3. и 4. и став 2. ЗПП.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију, са предлогом да се иста одбаци као недозвољена или одбије као неоснована, а тужени обавезе да тужиоцима надокнади трошкове поступка поводом тог ванредног правног лека.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП прописано је да је ревизија недозвољена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе (члан 403. став 1. и 3), осим из члана 404. тог закона. Према члану 403. став 3. наведеног закона, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

У случају када више тужилаца подноси једну тужбу, између њих образује се процесна заједница обичних супарничара и вредност предмета спора одређује се према вредности сваког појединог захтева, а не према њиховом збиру. Због тога се у парници по таквој тужби дозвољеност ревизије оцењује према висини потраживања сваког од тужилаца.

Следствено изложеном, ревизија туженог није дозвољена у односу на део другостепене пресуде којим је одбијена његова жалба и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу тужбеног захтева. Вредност предмета спора у том делу за тужиоца АА износи 580.000,00 динара, а за тужене ВВ и ГГ износи по 160.000,00 динара, што очигледно не прелази динарску противвредност износа од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Тужени тај део другостепене пресуде није побијао ревизијом из разлога предвиђених чланом 404. ЗПП.

Стога је, на основу члана 413. ЗПП, одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против другостепене пресуде у делу којим је преиначена првостепена пресуда, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија у том делу дозвољена (члан 403. став 2. тачка 2. ЗПП), али да није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису основани наводи ревизије о битној повреди одредаба парничног

поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП, учињеној у другостепеном поступку. По налажењу Врховног касационог суда, сви битни наводи жалбе а нарочито они којима тужени оспорава оцену налаза и мишљења вештака изнету у образложењу првостепене пресуде, били су предмет оцене другостепеног суда. Незадовољство ревидента разлозима којима је другостепени суд оценио те жалбене наводе не може се, подвођењем под означену битну повреду одредаба парничног поступка учињену у поступку пред другостепеним судом, успешно користити као разлог за ревизију.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је власник трафо станице зване „ДД“, намењене за електроенергетско напајање пумпне станице, такође у власништву туженог. Објекат трафо станице налази се у месту ..., на удаљености од око 100м од куће у којој тужиоци живе. Непознати учиниоци су из трафо станице однели нисконапонску електроопрему која се налазила у њеној приземном делу, због чега трафо станица није била у функцији и на захтев туженог је од 02.03.2011. године искључена са високонапонске дистрибутивне мреже. Искључење је извршено на растављачу средњенапонског дела трафостанице који се налази у њеном горњем делу, али су главни растављач, растављач мерних трансформатора и разводни преводници све до растављача енергетског трансформатора остали под напоном и незаштићени оградом. Улазна врата објекта трафо станице у време штетног догађаја била су закључана и на њима је било истакнуто упозорење о опасности од високог напона али је на бочном зиду, на месту на којем се до отуђења налазио нисконапонски мерно разводни орман, постојао незаштићени отвор кроз који је тужилац АА ушао у објекат, а затим се металним степеницама попео на његов горњи део где је дошао у контакт са високим напоном. Услед струјног удара тужиоцу АА нанете су тешке телесне повреде опасне по живот у виду опекотина десне руке и десне и леве потколенице, које су последично довеле до ампутације десне руке у целини и десне потколенице у горњој трећини. Након примарног хируршког збрињавања извршен је низ операција пресађивања коже. У свакодневном животу тужилац АА сада користи естетску протезу десне руке и потколелу протезу десне потколенице. Губитак десне руке и десне потколенице има за последицу нарочито тежак инвалидитет, као и потпуни губитак опште животне и радне способности. Бројни заостали ожиљци и губитак делова тела, надомештен коришћењем протеза, представљају наруженост јаког степена - унакаженост, која код околине изазива згражавање. Нанете повреде проузроковале су физичке болове чији је интензитет и дужина трајања утврђена вештачењем, које је тужилац АА трпео и током бројних пластичних операција, а и сада их повремено осећа као болове слабог интензитета у патрљку десне потколенице, који се јављају при коришћењу потколелне протезе, након дужег хода, стајања или при промени времена. Тужилац АА трпео је и страх који је био изразито јаког интензитета од момента повређивања до збрињавања у здравственој установи. Надаље, све до краја лечења у трајању од 21 месец, тужилац је трпео страх јаког, средњег и слабог интензитета као последицу непосредне животне угрожености, губитка важних делова тела и телесних функција, физичких болова јаког и средњег интензитета, односно реакције на тежак стрес. Страх слабог интензитета повремено се јавља и по завршеном лечењу, у виду нелагодности када се нађе у близини места догађаја или у другим ситуацијама када се реактивирају сећања на трауматски догађај. Тужиоци ВВ и ГГ трпе психички бол због нарочито тешког инвалидитета сина јер су за њега емотивно везани, саосећају са њим и саучествују у његовој патњи.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом одредби чланова 173. и 174. Закона о облигационим односима

извели закључак о одговорности туженог, узимајући у обзир и његове тврдње о постојању разлога који искључују одговорност, у смислу члана 177. тог закона.

По оцени Врховног касационог суда, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права. Ревидент истрајава у ставу о искључењу његове одговорности за насталу штету, сматрајући да је иста настала искључивом кривицом тужиоца АА, дејством електричне струје високог напона, за шта одговара треће лице - дистрибутер електричне енергије. По становишту ревизијског суда, трафо станица у власништву туженог, без обзира што у време штетног догађаја није била у функцији, представља опасну ствар због и даље присутног високог напона у делу објекта до којег се струја високог напона доводи са далековода. Тужени је имао сазнање о начину и месту на којем је извршено искључење високог напона, због чега је био дужан да објекат одржава у стању које онемогућава било какав приступ у његову унутрашњост. Тужени то није чинио, без обзира што су улазна врата била закључана и на њима истакнуто упозорење на животну опасност због високог напона, јер је на зиду објекта постојао незаштићени отвор кроз који је тужилац АА ушао у његову унутрашњост, а који је тужени требало да обезбеди. Ревизијски наводи да је отвор био заштићен металним вратима које је тужилац АА скинуо, истицани су у жалби и били цењени од стране другостепеног суда, као чињенице које тужени предложеним и изведеним доказима није успео доказати. И тврдња ревидента да је тужиоцу АА штета проузрокована ударом струје високог напона, присутног у високонапонској опреми која је део електроенергетског система, били су предмет правилне оцене другостепеног суда и њена неоснованост оцењена са становишта постојања солидарне одговорности туженог и трећег лица, у смислу члана 177. став 5. Закона о облигационим односима. Притом, по налажењу ревизијског суда, тужени све време занемарује свој пропуст да се стара о објекту чији је власник и да заштити отвор који је омогућавао улазак било ког лица у унутрашњост трафо станице. Да је тај отвор био затворен, нико, па ни тужилац не би могао ући у објекат, и у крајњем исходу био би избегнут штетни догађај и све његове последице.

Правилан је и закључак нижестепених судова о доприносу тужиоца АА у настанку штете, у смислу члана 192. Закона о облигационим односима у вези са чланом 205. тог закона. Ценећи све околности случаја - узраст тужиоца старог 12 година, начин његовог уласка у унутрашњост трафо станице и приступ у горњи део објекта у којем се налазила опрема под високим напонам, другостепени суд је извео правилан закључак о обиму тужиоцевог доприноса, за који је смањено износе правичне новчане накнаде.

Висина правичне новчане накнаде за тражену нематеријалну штету одређена је правилном применом чланова 200. и 201. став 3. Закона о облигационим односима, уз умањење сразмерно доприносу оштећеног тужиоца АА у њеном настанку.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног касационог суда нису били нужни. Због тога је захтев тужилаца за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП, одлучено као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија

Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић